

Til Høringsparterne

Dato 7. Oktober 2016

Høring vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af restaurationsloven

Erhvervsstyrelsen sender hermed vedhæftede udkast til forslag til lov om ændring af restaurationsloven i høring. Lovforslaget sendes i høring fra 7. oktober 2016 med henblik på fremsættelse i Folketinget januar 2017, så loven kan træde i kraft den 1. juli 2017.

Formål og baggrund

Formålet med forslaget er at gennemføre initiativer, som er en del af aftalen "Vækst og udvikling i hele Danmark" fra den 9. februar 2016 mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti. I aftalen indgik initiativet "en tidsvarende restaurationslov", som indeholder en lempelse af § 27 om forbud mod at beskæftige mindreårige, hvor der sælges stærke drikke (alkohol), samt en præcisering af § 10 vedr. bevillingsperioder.

Lovforslagets indhold

Med lovforslaget gennemføres en modernisering af en række bestemmelser i restaurationsloven. Bl.a. indgår en præcisering af bevillingsperioder af hensyn til erhvervslivets byrder forbundet med hyppige ansøgningsrunder. Desuden indeholder forslaget nedsættelse af alderskravet til bevillingshavere/bestyrere samt en lempelse af forbuddet mod at beskæftige mindreårige, hvor der serveres alkohol.

Lovforslaget indeholder følgende hovedpunkter:

1. *Lempelse af forbuddet mod unges beskæftigelse på serveringssteder, der serverer alkohol.* Forslaget indeholder en mulighed for, at unge mellem 15 og 18 år – under visse forudsætninger - kan arbejde i tidsrummet kl. 6.00-22.00 på serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke. Der er tale om serveringssteder, hvor der serveres mad og alkohol, som f.eks. restauranter, caféer og madboder i forlystelsesparker.
2. *Præcisering af bevillingsperioder.* Af den gældende bestemmelse fremgår, at bevillingen gives for en periode på 8 år, men at bevillingen efter omstændighederne kan begrænses, herunder tidsmæssigt, og betinges af vilkår. For at undgå meget korte bevillingsperioder, der kan gøre det vanskeligt at opnå den nødvendige finansiering af en restauration, foreslås det at præcisere, at tidsmæssige begrænsninger alene kan ske til hhv. 4 eller 2 år til f.eks. førstegangsansøgere, når omstændigheder taler herfor.

ERHVERVSSTYRELSEN

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Tlf. 35 29 10 00
Fax 35 29 10 01
CVR-nr 10 15 08 17
E-post erst@erst.dk
www.erst.dk

**ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTERIET**

3. *Lempelse af aldersgrænse for bevillingshavere/bestyrere.* Det foreslås at sænke alderskravet fra 25 år til 21 år for ansøgere om alkoholbevilling. For ansøgere, der har afsluttet en uddannelse inden for hotel- og restaurationsfaget, foreslås det at sænke aldersgrænsen fra 23 år til 18 år. Det foreslås videreført, at bestyrere skal opfylde samme alderskrav som ansøgere om alkoholbevilling.
4. *Bevillingsnævnets sammensætning.* Det foreslås, at udvide bevillingsnævnet med et sagkyndigt medlem med kvalifikationer i form af en relevant viden om virksomhedsøkonomi, og en uafhængig jurist eller advokat, som bl.a. skal sikre fokus på bevillingsansøgerens retssikkerhed
5. *Ophævelse af finansieringsforbud.* Det foreslås at ophæve restaurationslovens § 16, således at bevillingssteder fremadrettet kan lade sig finansiere helt eller delvist af f.eks. bryggerier. Alle markedsaktører vil dog fortsat være underlagt de nuværende konkurrenceregler.

Der henvises i øvrigt til vedlagte udkast til lovforslag med bemærkninger.

Høringsfrist

Eventuelle bemærkninger til udkastet bedes sendt til Erhvervsstyrelsen **senest fredag den 4. november 2016.**

Bemærkninger skal sendes til erhvervsregulering@erst.dk med kopi til Ann-hol@erst.dk

Eventuelle spørgsmål kan rettes til undertegnede på telefon 35291204 eller e-mail annhol@erst.dk.

Med venlig hilsen

Anna Holtt Langlet
Fuldmægtig

Forslag

til

Lov om ændring af Lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. (Ændring af alderskrav for unge personers beskæftigelse og alderskrav til bevillingshavere og bestyrere m.v.)

§ 1

I lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 135 af 18. januar 2010, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 1370 af 16. december 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 10, stk. 1, ændres »kan« til: »skal«, og »politidirektøren« ændres til: »politiet«.
2. I § 10, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:
»Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om ansøgning om alkoholbevilling.«.
3. § 10, stk. 2, 2. og 3. pkt., affattes således:
»Bevillingen gælder et bestemt forretningssted og for et tidsrum af 8 år, men kan, når omstændigheder taler herfor, gives for et tidsrum af 4 eller 2 år. Bevillingen kan efter omstændighederne begrænses på anden måde end tidsmæssigt og betinges af vilkår.«.
4. § 10, stk. 3, 2.-4. pkt., affattes således:
»Bevillingsnævnet skal bestå af en repræsentant for politiet, valgt af politidirektøren, et sagkyndigt medlem, en uafhængig jurist eller advokat og indtil 6 andre medlemmer. Personer, der ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen, kan være medlem af et bevillingsnævn. I København består bevillingsnævnet af borgmesteren som formand, 5 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen ved forholdstalsvalg, et sagkyndigt medlem, en uafhængig jurist eller advokat og en repræsentant for politiet valgt af politidirektøren.«.
5. I § 10 indsættes som stk. 5:
»Stk. 5. Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med Kommunernes Landsforening (KL) fastsætte regler om, i hvilket omfang kommunalbestyrelsen kan udøve de beføjelser, som efter loven er henlagt til politiet.«.
6. § 13, stk. 1, nr. 1, affattes således:
»1) er fyldt 21 år eller, hvis ansøgeren har afsluttet en uddannelse inden for hotel- og restaurationsfaget, 18 år,«.
7. § 13, stk. 1, nr. 4, affattes således:

»4) ikke har forfalden gæld til det offentlige på 50.000 kr. eller derover, som stammer fra drift af restaurationsvirksomhed.«.

8. I § 13 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Bevillingsmyndigheden kan undtage fra bestemmelsen i stk. 1, nr. 4, hvis der er givet henstand eller er indgået en afdragsordning. Alkoholbevilling kan gøres betinget af, at vilkårene for henholdsvis henstanden eller afdragsaftalen overholdes.«.

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

9. I § 13, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Alkoholbevilling kan nægtes under de omstændigheder, der er nævnt i straffelovens § 78, stk. 2.«.

10. § 14, stk. 1, nr. 2 ophæves.

Nr. 3. og 4 bliver herefter til nr. 2 og 3.

11. I § 15 c indsættes efter 1. pkt.:

»Godkendelsen gælder for 5 år og for hele politikredsen.«.

12. § 16, ophæves.

13. § 18, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 2 og 3.

14. I § 19, stk. 2, 2. pkt., ændres »efter forslag fra politiet« til: »efter høring af eller forslag fra politiet«.

15. I § 22, stk. 1 og 2, udgår »særlige«.

16. I § 22 ændres »25 år« til: »21 år«.

17. I § 24, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Forbuddet gælder for alle typer af virksomheder, herunder salgs- og serveringsvirksomheder.«.

18. § 24, stk. 2, nr. 1, affattes således:

»1) af næringsdrivende, der i væsentligt omfang fremstiller eller forhandler stærke drikke, i disses forretningslokaler og på udstillinger.«.

19. I § 24 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Uanset bestemmelsen i stk. 1, kan næringsdrivende, der i væsentligt omfang fremstiller eller forhandler stærke drikke, uden eller mod et beskedent vederlag udlevere smagsprøver af stærke drikke til kunder i den næringsdrivendes forretningslokaler eller på udstillinger.«.

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

20. I § 24, stk. 3, der bliver stk. 4, indsættes efter »stk. 2«: »og 3«.

21. § 27 affattes således:

»§ 27. På serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke, må personer under 18 år ikke være beskæftiget i serveringslokaler, garderober eller toiletter i åbningstiden.

Stk. 2. Stk. 1 gælder dog ikke personer mellem 15 og 18 år, som ikke er omfattet af undervisningspligten, i tidsrummet

- 1) kl. 6.00-20.00, hvis den pågældende person er uddannet eller under uddannelse i tjenerfaget, eller hvis der er tale om værtens børn eller børnebørn,
- 2) kl. 6.00-22.00, hvis der er tale om afrydning, opdækning, rengøringsarbejde og udskænkning af smagsprøver, jf. § 24, stk. 3, eller hvis der er tale om servering af stærke drikke under opsyn af personer over 18 år på serveringssteder, hvis hovedformål er servering af mad, og hvor serveringen af stærke drikke sker i forbindelse hermed.

Stk. 3. Stk. 1-3 er ikke til hinder for, at næringsdrivende, der i væsentligt omfang fremstiller eller forhandler stærke drikke, udleverer smagsprøver af stærke drikke, jf. § 24, stk. 3, kan beskæftige personer mellem 15 og 18 år, som ikke er omfattet af undervisningspligten.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2017.

Stk. 2. Godkendelser givet efter § 15 c inden lovens ikrafttræden bevarer deres gyldighed.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Forslagets baggrund og formål
  - 2.1. Lovforslagets baggrund
  - 2.2. Lovforslagets formål
3. Lovforslaget hovedpunkter
  - 3.1. Alkoholbevillinger
    - 3.1.1. Gældende ret
    - 3.1.2. Erhvervs- og Vækstministeriets overvejelser
  - 3.2. Ændring af alderskrav til bevillingshavere og bestyrere
    - 3.2.1. Gældende ret
    - 3.2.2. Erhvervs- og Vækstministeriets overvejelser
  - 3.3. Lejlighedstilladelser
    - 3.3.1. Gældende ret
    - 3.3.2. Erhvervs- og Vækstministeriets overvejelser
  - 3.4. Unges beskæftigelse
    - 3.4.1. Gældende ret
    - 3.4.2. Erhvervs- og Vækstministeriets overvejelser
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

I aftalen mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om "Vækst og udvikling i hele Danmark" af 9. februar 2016 indgår initiativet: "En tidsvarende restaurationslov". Formålet med lovforslaget er således at skabe vækst og udvikling i hele Danmark ved f.eks. at undgå meget korte bevillingsperioder, således at hyppige ansøgninger om fornyelse af alkoholbevilling undgås.

Med lovforslaget foreslås det at videreføre lovens udgangspunkt, som er, at alkoholbevillinger gives for en periode på 8 år. Af den gældende bestemmelse fremgår det, at bevillingen efter omstændig-

hederne kan begrænses, herunder tidsmæssigt, og betinges af vilkår. Denne brede adgang til tidsmæssige begrænsninger har i praksis medført eksempler på meget korte bevillingsperioder. For at sikre mere gennemsigthed og undgå meget korte bevillingsperioder, foreslås det at begrænse adgangen til tidsmæssige begrænsninger til 4 og 2 år. Der indføres således en minimumsperiode på 2 år, hvormed en bevillingsperiode ikke kan være kortere end 2 år.

Herudover foreslås det at sænke alderskravet fra 25 år til 21 år for ansøgere om alkoholbevilling. For ansøgere om alkoholbevilling, der har afsluttet en uddannelse inden for hotel- og restaurationsfaget, foreslås det at sænke aldersgrænsen fra 23 år til 18 år. Bestyrere skal opfylde samme alderskrav som ansøgere om alkoholbevilling. Dette foreslås videreført. Som konsekvens lempes alderskravene for bestyrere ligeledes i samme omfang som for ansøgere om alkoholbevilling.

Med lovforslaget foreslås det endvidere at forenkle kravene til at kunne afholde enkeltstående arrangementer, således at der skabes større gennemsigthed, sikres en mere ensrettet praksis og gives lettere adgang til at afholde enkeltstående arrangementer.

Endelig foreslås det, at der gives mulighed for, at unge mellem 15 og 18 år - under visse forudsætninger - kan arbejde på serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke.

2. Lovforslagets baggrund og formål

2.1. Lovforslagets baggrund

I aftalen mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om "Vækst og udvikling i hele Danmark" af 9. februar 2016 indgår initiativet: "En tidsvarende restaurationslov". Aftalen indeholder nogle konkrete forhold i restaurationsloven, som aftaleparterne ønsker at ændre.

Det drejer sig bl.a. om restaurationslovens § 10, der vedrører bevillingsperioder. Af hensyn til erhvervslivets byrder forbundet med hyppige ansøgningsrunder, ønskede man ifølge aftalen at præcisere, at alkoholbevillinger som udgangspunkt altid gives for en periode af 8 år. Derudover skal det være muligt, at unge fra 15 år må arbejde på serveringssteder, hvor der sælges mad og stærke drikke, som f.eks. restauranter og cafeer.

En række interessenter, herunder DSK (De Samvirkende Købmænd) og forsamlingshusene, har desuden gjort opmærksom på, at det er svært at opnå lejlighedstilladelser, og at der bør skabes klarhed over adgangen til at afholde enkeltstående arrangementer. Horesta og DRC har gjort opmærksom på, at alderskravet for bevillingshavere og bestyrere bør lempes.

Endelig har Virksomhedsforum for enklere regler foreslået at tillade salg af alkoholholdige smagsprøver og vinsmagningsarrangementer. DSK (De Samvirkende Købmænd) har også foreslået, at reglen i § 24 lempes, så det også bliver muligt for butikkerne at afholde vinsmagnings- og "gourmetaftener" med mulighed for at kunne sælge eksempelvis dyre vine glasvis.

2.2. Lovforslagets formål

Formålet med lovforslaget er at skabe vækst og udvikling i hele Danmark, ved bl.a. at undgå meget korte bevillingsperioder, nedsætte aldersgrænsen for bevillingshavere og bestyrere samt ved at foretage en mere tidssvarende regulering af unges beskæftigelse på serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1 Alkoholbevillinger

3.1.1 Gældende ret

Ansøgning om alkoholbevilling, tilladelser eller dispensationer kan indgives til politidirektøren. Alkoholbevilling gives og fornys af kommunalbestyrelsen efter forhandling med politiet. Bevillingsmyndigheden skal ved afgørelsen af, om alkoholbevilling vil kunne gives, iagttage samfundsmæssige, ædruelighedsmæssige, ordensmæssige og dermed sammenhængende hensyn.

Alkoholbevillinger tildeles efter de gældende regler for en periode af 8 år men kan efter omstændighederne begrænses, herunder tidsmæssigt, og betinges af vilkår. Alkoholbevillinger tildeles og fornys af kommunalbestyrelsen efter forhandling med politiet.

3.1.2 Erhvervs- og Vækstministeriets overvejelser

Det foreslås, at ansøgning om alkoholbevilling, tilladelser eller dispensationer fremover skal indgives til politiet i stedet for til politidirektøren. Ændringen er i overensstemmelse med gældende praksis på området.

Derudover foreslås en regulering af processen og de krav, der stilles i forbindelse med ansøgning om alkoholbevilling, som i dag er ureguleret og foregår ved udfyldelse af et ansøgningsskema udstedt af politiet. Således foreslås det, at Erhvervsstyrelsen bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om ansøgning om alkoholbevilling. Tanken er, at processen skal forenkles og unødige dokumentationskrav skal fjernes.

Erhvervsstyrelsen udarbejder desuden en vejledning angående de hensyn, som kommunalbestyrelsen skal iagttage ved afgørelsen af, om alkoholbevilling kan gives. Formålet er at opnå en mere ensartet praksis på området.

Den relative brede mulighed for efter omstændighederne at begrænse bevillingen tidsmæssigt har i dag medført, at der i nogle kommuner har udviklet sig en praksis til i vid udstrækning at give 2-årige bevillinger samt bevillinger helt ned til f.eks. et halvt år.

Det foreslås derfor, at lovens udgangspunkt på 8 år fastholdes samtidig med, at kommunalbestyrelsen adgang til at fastsætte tidsmæssige begrænsninger i forhold til gyldighedstiden for alkoholbevillinger begrænses således, at bevillingsperioden fremover alene kan begrænses til enten 4 år eller 2

år. dette betyder, at forslaget indebærer indførelse af en minimumsperiode på 2 år, som altså er den korteste periode, som en bevilling kan meddeles til. Brancheorganisationerne DI, Horesta og DRC, har oplyst, at branchen oplever, at byrderne ved at skulle foretage hyppige ansøgninger er store, og at en kort bevillingsperiode på f.eks. et halvt eller et helt år, kan gøre det svært at opnå leverandør- eller bankkreditter. Den foreslåede minimumsperiode tager højde for denne problematik samtidig med, at kommunalbestyrelsens behov for at kunne give en kortere bevilling end 8 år til f.eks. førstegangsansøgere imødekommes.

Indføringen af en minimumsperiode skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af § 19 om administrativ tilbagekaldelse af alkoholbevillinger, jf. lovforslagets § 1, nr. 14. Formålet er at gøre processen for en administrativ tilbagekaldelse lettere, således at den i højere grad anvendes, når der måtte være behov herfor, i stedet for tildeling af korte bevillinger, som det ses i praksis.

3.2 Ændring af alderskrav til bevillingshavere og bestyrere

3.2.1 Gældende ret

Efter de gældende regler skal ansøgere om alkoholbevilling være fyldt 25 år hhv. 23 år for ansøgere, der har afsluttet en uddannelse inden for hotel- og restaurationsfaget, jf. § 13, stk. 1, nr.1. Bestyrere skal opfylde samme alderskrav som ansøgere om alkoholbevilling, jf. § 15, stk. 1, 1. pkt.

3.2.2 Erhvervs- og Vækstministeriets overvejelser

Det foreslås at sænke alderskravet for at gøre det muligt for unge iværksættere at starte egen virksomhed.

Aldersgrænsen foreslås sænket fra 25 år til 21 år, og for ansøgere, der har afsluttet en uddannelse inden for hotel- og restaurationsfaget, foreslås det at sænke aldersgrænsen fra 23 år til 18 år. Bestyrere skal opfylde samme alderskrav som ansøgere om alkoholbevilling. Dette foreslås videreført. Som konsekvens lempes alderskravene for bestyrere ligeledes i samme omfang som for ansøgere om alkoholbevilling.

3.3 Lejlighedsbevillinger

3.3.1 Gældende ret

Reglerne for enkeltstående arrangementer (lejlighedstilladelser) indebærer, at en person uden alkoholbevilling kan servere stærke drikke (alkohol) ved særlige lejligheder. Den gældende bestemmelse omfatter fester, møder eller lignende særlige lejligheder. Det kræves bl.a., at personen, der får lejlighedsbevillingen, når der serveres stærke drikke, er fyldt 25 år. Dette alderskrav gælder også, når der serveres øl og bordvin.

En særlig lejlighed er et arrangement, hvortil en større personkreds har adgang, som f.eks. en generalforsamling, en teaterforestilling, en koncert eller et jubilæum. Serveringen i sig selv kan ikke være anledningen.

3.3.2 Erhvervs- og Vækstministeriets overvejelser

Formålet med forslaget er at gøre det mere gennemskueligt, hvad der kræves for at kunne afholde et enkeltstående arrangement.

Det foreslås, at bestemmelsen om lejlighedstilladelser forenkles for at skabe klarhed over de kriterier, der skal være opfyldt for at opnå en lejlighedstilladelse, og for at sikre en ensartet praksis på området. Det foreslås, at kravet om den særlige lejlighed udgår, således at også serveringen i sig selv kan være anledningen. Dermed undgås forskellige opfattelser af, hvornår der er tale om en særlig lejlighed.

I tråd med forslaget om en lempelse af alderskravet for bevillingshavere og bestyrere, foreslås det endvidere at nedsætte aldersgrænsen for personer, der kan afholde enkeltstående arrangementer fra 25 år til 21 år.

3.4 Unges beskæftigelse

3.4.1 Gældende ret

For beskæftigelse af unge under 18 år gælder særlige regler, som er reguleret i EU-retten, og fremgår af Arbejdstilsynets bekendtgørelse om unges arbejde. Af denne bekendtgørelse følger, at unge, som er fyldt 15 år, og som ikke er omfattet af undervisningspligten, som hovedregel ikke må arbejde mellem kl. 20.00 og kl. 6.00. Der gælder dog en række undtagelser, f.eks. at unge må arbejde indtil kl. 24:00 i restauranter, hoteller, grillbarer og lignende, hvor der ikke serveres stærke drikke. I samme bekendtgørelse henvises til restaurationslovens regler om unges beskæftigelse. Unge, som er under 15 år, eller er omfattet af undervisningspligten, må ikke være beskæftiget ved arbejde, jf. § 29 i bekendtgørelse om unges arbejde.

Ifølge restaurationslovens § 27 må unge under 18 år ikke på noget tidspunkt være beskæftiget i serveringslokaler, garderober eller toiletter i åbningstiden på serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke. Dette gælder, uanset om de unge er omfattet af undervisningspligt eller ej.

3.4.2 Erhvervs- og Vækstministeriets overvejelser

Det skal fremover være muligt for unge mellem 15 og 18 år - under visse omstændigheder - at arbejde på serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke. Der er alene tale om unge mellem 15 og 18 år, som ikke er omfattet af undervisningspligten.

Det foreslås, at der åbnes op for, at disse unge inden for tidsrummet 6.00-22.00 kan beskæftiges med afrydning, opdækning og rengøringsarbejde eller med servering af stærke drikke under opsyn af voksent personale på serveringssteder, hvis hovedformål er servering af mad, og hvor serveringen af stærke drikke sker i forbindelse hermed.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes ikke at medføre økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Team Effektiv Regulering vurderer, at lovforslaget medfører administrative konsekvenser under 4 mio. kr. årligt. De administrative konsekvenser bliver derfor ikke kvantificeret yderligere.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget forventes at medføre positive økonomiske og administrative konsekvenser for borgere, der er ansat i restaurationsvirksomheder og omfattet af et krav om en politigodkendelse af deres person, idet godkendelsesperioden forlænges og gælder for hele politikredsen. De anførte ændringer vil føre til færre ansøgninger om ansøgerens godkendelse af politiet. Derudover foreslås lettere adgang til at afholde enkeltstående arrangementer, idet aldersgrænsen for personer, der kan afholde enkeltstående arrangementer, nedsættes fra 25 år til 21 år.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget får ingen konsekvenser for miljøet.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden 7. oktober 2016 til 4. november 2016 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3F, Advokatrådet, Alkohol & Samfund, Arbejdstilsynet, Bager- og Konditormestre i Danmark, Blå Kors, Bryggeriforeningen, BUPL, Børnerådet, Coop Danmark A/S, Danmarks Rederiforening, Danmarks Restauranter og Caféer, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Center vedr. Alkoholisme og andre Afh ngighedssygdomme (DCAA), Dansk Erhverv, Dansk Supermarked, Dansk Sygeplejeråd, Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), Danske Advokater, Danske Slagtermestre, De Samvirkende Købmænd, DI, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Foreningen af Socialchefer, Foreningen God Alkoholkultur (GODA), Formanden for Forbrugerklagenævnet, HK Handel, Horesta, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, Justitsministeriet, KFUM's Sociale Arbejde i Danmark, Komiteen for Sundhedsoplysning, Kommunernes Landsforening, Kræftens Bekæmpelse, Københavns Kommune, Københavns Politi, Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen Lænken, Ligebehandlingsnævnet, LO, Lægeforeningen, Politidirektørforeningen, Red Barnet, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Sex og Samfund, Sikkerhedsbranchen, SKAT, Sundhedsstyrelsen og Vin og Spiritusorganisationen i Danmark.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige	Ingen	Ingen af betydning
Økonomiske og administrative	Begrænset	Ingen

konsekvenser for erhvervslivet m.v.		
Administrative konsekvenser for borgerne	For borgere, der er ansat i restaurationsvirksomheder og omfattet af et krav om en politigodkendelse, forlænges godkendelsesperioden og udvides til hele politikredsen. Derudover gives der lettere adgang til at afholde enkeltstående arrangementer.	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at § 10, stk. 1, ændres, således at ansøgning om alkoholbevilling, tilladelser eller dispensationer fremover skal indgives til politiet. Efter den nugældende formulering kan en ansøgning indgives til politidirektøren. Politidirektøren har ledelsesansvaret for hele politikredsen og den lokale anklagemyndighed, mens politiet har det nødvendige lokalkendskab og de nødvendige kontakter med lokalsamfundet. Det er også lokalpolitiet, som har den daglige kontakt til kommunerne og forbereder en evt. sag om alkoholbevilling. Ændringen er i overensstemmelse med gældende praksis på området. Alkoholbevilling gives som hidtil af kommunalbestyrelsen efter forhandling med politiet, jf. restaurationslovens § 10, stk. 2.

Til nr. 2

Det foreslås i stk. 1, 2. pkt., at Erhvervsstyrelsen bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om ansøgning om alkoholbevilling. Processen og de krav, der stilles til dokumentation mv., er i dag ureguleret og foregår ved udfyldelse af et ansøgningsskema udstedt af politiet. Tanken er, at processen skal forenkles, og unødige dokumentationskrav skal fjernes.

Erhvervsstyrelsen vil i samarbejde med de relevante myndigheder, herunder kommunerne og politiet, og interessenter fastsætte nærmere regler for ansøgningsproceduren, og hvilke krav der skal stilles til en ansøgning om alkoholbevilling.

Til nr. 3

Af den gældende bestemmelse i § 10, stk. 2, fremgår det, at bevillingen gælder for et tidsrum af 8 år. Det foreslås videreført, at bevillinger som udgangspunkt altid skal være gældende i et tidsrum af 8 år af hensyn til de byrder, erhvervslivet oplever i forbindelse med hyppige ansøgningsrunder. En høring af samtlige kommuner viser, at den relative brede adgang til tidsmæssige begrænsninger i dag har medført eksempler på en praksis med meget korte bevillingsperioder helt ned til f.eks. et halvt år.

Kommunalbestyrelserne/bevillingsnævne har udtrykt et ønske om fortsat at kunne give bevillinger for en kortere periode end 8 år til f.eks. førstegangsansøgere eller ved skrøbelig økonomi.

Det foreslås derfor, at det udtrykkeligt fremgår af bestemmelsen, at bevillingen alene kan begrænses til 4 eller 2 år, når omstændigheder taler herfor. Kommunalbestyrelsen vil ikke længere have mulighed for at give bevillinger for mindre end 2 år, hvilket skyldes hensynet til erhvervslivet og de byrder, som opleves i forbindelse med hyppige ansøgningsrunder og de ofte store investeringer, der gøres i restaurationsvirksomheder. Derudover er en kortere periode end 2 år oftest en for kort tidshorisont for en virksomhed til f.eks. at rette op på en skrøbelig økonomi. De foreslåede regler tager samtidig højde for det behov, mange kommunalbestyrelser/bevillingsnævn har for at kunne begrænse bevillingsperiodens længde, når der f.eks. er tale om førstegangsansøgere eller ved skrøbelig økonomi. Det bemærkes, at den omstændighed, at en virksomhed finansieres af lånt kapital, ikke i sig selv betyder, at virksomheden ikke vil blive drevet for ansøgerens egen regning og risiko, og at en sådan omstændighed dermed ikke i sig selv kan begrunde, at bevillingen kun gives for en begrænset periode. Om virksomheden vil blive drevet for ansøgerens egen regning og risiko er afhængig af de konkrete omstændigheder, herunder lånebetingelserne og ansøgenes økonomi i øvrigt.

Bevillingen kan gives for en begrænset periode på 4 år, hvor f.eks. virksomhedens karakter indebærer, at der er øget risiko for støj eller ordensmæssige problemer (diskoteker o. lign.), eller ved fornyelser, hvor der tidligere har været ordensmæssige problemer af et vist omfang. Bevillingen kan gives for en periode på 2 år, til f.eks. førstegangsansøgere eller ved skrøbelig økonomi.

Bevillingen kan efter omstændighederne også begrænses på anden måde end tidsmæssigt og betinges af vilkår. Der kan ikke opstilles begrænsninger eller betingelser, der ikke er motiveret af de hensyn, som loven skal varetage. En alkoholbevilling kan således begrænses til f.eks. kun at omfatte tilladelse til at servere øl og bordvin. En sådan begrænsning vil også kunne ske for f.eks. klubhuse i idrætsforeninger og i sportshaller. Bevillingen vil tillige kunne begrænses til kun at give adgang til servering for den personkreds, der benytter vedkommende lokalitet. Dette kunne eksempelvis være et selskab, som afholdte et arrangement i et klubhus. Bevillingen vil kunne betinges af, at bestemte direktions- eller bestyrelsesmedlemmer forbliver i et selskabs ledelse, eller at selskabskapitalen forbliver på bestemte hænder. Sker der i sådanne tilfælde ændringer i ledelsen eller kapitalbesiddelsen, er bevillingens fortsatte gyldighed betinget af bevillingsmyndighedens positive vurdering af de ændrede forhold.

Ændringen af § 10, stk. 2, der således sætter nye rammer for kommunalbestyrelsens adgang til at fastsætte begrænsninger i bevillingsperioden skal forstås i sammenhæng med forslaget om lettere adgang til administrativ tilbagekaldelse af bevillinger, jf. lovforslagets § 1, nr. 14, vedrørende en ændring af § 19.

Til nr. 4

Det foreslås som noget nyt, at et medlem af bevillingsnævnet skal være et sagkyndigt medlem og et medlem skal være en uafhængig jurist eller advokat. Det sagkyndige medlem skal så vidt muligt have kvalifikationer i form af en relevant viden om virksomhedsøkonomi. I lyset af, at en virksomheds økonomi er af afgørende betydning i forhold til f.eks. bevillingens længde, er det vigtigt at sikre, at bevillingsnævnene har den fornødne virksomhedsøkonomiske indsigt. Medlemmet, som enten er en uafhængig jurist eller advokat, skal medvirke til at øge bevillingsnævnets fokus på ansøgerens retsstilling samt sikre, at der sker en saglig vurdering af hensyn efter restaurationslovens § 12.

Derudover foreslås det, at det ikke længere er politidirektøren, der skal være medlem af bevillingsnævnet, men at det skal være en repræsentant for politiet, valgt af politidirektøren. Dette gælder allerede for Københavns Kommune, jf. restaurationslovens § 10, stk. 3, 4. pkt.

Til nr. 5

I et nyt stykke *stk. 5* til § 10 foreslås det, at erhvervs- og vækstministeren efter forhandling med Kommunernes Landsforening (KL) kan fastsætte regler om, i hvilket omfang kommunalbestyrelsen kan udøve de beføjelser, som efter loven er henlagt til politiet.

Dermed vil det på sigt være muligt at overdrage beføjelser, som efter loven er henlagt til politiet, til kommunalbestyrelsen. Som led i en digitalisering af en række ansøgningsprocesser gennemfører Københavns Kommune og Københavns Politi i øjeblikket et pilotprojekt vedrørende ansøgninger om alkoholbevillinger. Viser det sig f.eks. at give en smidigere proces at indsende ansøgninger direkte til kommunalbestyrelserne i stedet for til politiet, vil det være muligt at overføre opgaven fra politiet til kommunalbestyrelserne.

Alkoholbevilling gives som hidtil af kommunalbestyrelsen efter forhandling med politiet, jf. restaurationslovens § 10, stk. 2, 1. pkt.

Til nr. 6

I § 13, *stk. 1, nr. 1*, foreslås det at sænke aldersgrænsen for personer, der kan blive meddelt alkoholbevilling, fra 25 år til 21 år. For ansøgere, der har afsluttet en uddannelse inden for hotel- og restaurationsfaget, foreslås det at sænke aldersgrænsen fra 23 år til 18 år.

Hvor der er udskænkning af stærke drikke, er det nødvendigt at stille særlige krav om ansvarsbevidsthed, modenhed og robusthed. Dette vurderes at forudsætte en højere alder end den almindelige myndighedsalder på 18 år, med mindre man har en særlig uddannelse, som kvalificerer hertil.

Det nugældende krav om, at bevillingshaver skal være fyldt 25 år, fremgik allerede af beværterloven, jf. lov nr. 207 af 7. juni 1958. Samfundet har udviklet sig sidenhen. F.eks. er den almindelige myndighedsalder i den mellemliggende periode ændret fra 21 år til 18 år. Den foreslåede aldersgrænse på 21 år bruges også i andre sammenhænge, f.eks. som krav for erhvervelse af et trafikflyvercertifikat (Airline Transport Pilot Licence, ATPL), som krav ved erhvervelse af kørekort til erhvervsmæssig personbefordring eller som krav til buschauffør med henblik på buskørsel i Danmark.

Aldersgrænsen for personer, der kan blive meddelt alkoholbevilling, blev ved lov nr. 256 af 6. maj 1993 lempet til 23 år for personer, der har afsluttet en uddannelse inden for hotel- og restaurati-

onsfaget. Ændringen bygger på Restaurationsudvalgets betænkning nr. 1206, der er afgivet i juni 1990. Udvalget fandt, at unge mennesker, der har afsluttet en uddannelse inden for restaurationsfaget, almindeligvis må antages at være kvalificeret til at administrere en virksomhed, der har alkoholbevilling. Udvalget mente, at alderskravet skulle lempes til 23 år, idet en uddannelse inden for restaurationsfaget normalt ville være afsluttet i 23-års alderen. I dag er det muligt at påbegynde sådanne uddannelser direkte efter grundskolen, og uddannelserne afsluttes normalt efter 2-4 år. Der er således en større gruppe personer, der afslutter deres uddannelse inden for restaurationsfaget før de fylder 23 år. Det foreslås derfor at lempe alderskravet, så aldersgrænsen ikke forhindrer unge iværksættere i at starte egen virksomhed, når de har færdiggjort deres uddannelse. Det foreslås således, at der for personer med uddannelse inden for restaurationsfaget alene stilles krav om myndighed.

Til nr. 7

Efter den gældende bestemmelse i § 13, stk. 1, nr. 4, må en person, der ansøger om alkoholbevilling, ikke have forfalden gæld til det offentlige på 50.000 kr. eller derover. Det tydeliggøres med den foreslåede formulering af nr. 4, at gælden skal stamme fra drift af restaurationsvirksomhed, hvilket er den gældende praksis på området.

Til nr. 8

Det foreslås, at bevillingsmyndigheden kan undtage fra gældskravet i § 13, stk. 1, nr. 4, hvis der er givet henstand, f.eks. i forbindelse med en retssag, eller der er indgået en afdragsordning. Bevillingen kan betinges af, at der sker rettidig betaling efter henstandens udløb, eller af, at afdragsaftalen overholdes. Det kan have betydning, om gælden er under afvikling. Det kan også have en betydning, om gælden er nystiftet, eller om der er tale om gammel gæld. Gammel gæld, der ikke er under afvikling, kan være en indikator for, at ansøgeren ikke har det fornødne overblik over sin økonomi. Ligeledes kan baggrunden for nystiftet gæld indgå i overvejelserne.

Alkoholbevilling kan gøres betinget af, at vilkårene for henholdsvis henstanden eller afdragsaftalen overholdes.

Til nr. 9

Den foreslåede ændring i § 13, stk. 2, er en konsekvensændring af lovforslaget § 1, nr. 12. Alkoholbevilling kan herefter alene nægtes under omstændigheder, der er nævnt i straffelovens § 78, stk. 2.

Til nr. 10

Det foreslås, at bestemmelsen i § 14, stk. 1, nr. 2, ophæves. Dette sker, som følge af, at det i lovforslaget foreslås, at man ophæver § 16, jf. forslagets § 1, nr. 12.

Til nr. 11

I den gældende restaurationslov findes der ikke en regel om, hvor og hvor længe politiets godkendelse af en ansat i en restaurationsvirksomhed skal gælde.

Det foreslås, at politiets godkendelse efter § 15 c af en ansat i en restaurationsvirksomhed - der ikke er bestyrer eller dørmænd - skal gælde for 5 år fra udstedelsesdatoen, og at godkendelsen skal

gælde for hele politikredsen. Dermed kan en godkendt person arbejde i samtlige restaurationer i en given politikreds, hvor der stilles krav om godkendt personale, uden at skulle ansøge om en ny godkendelse ved et eventuelt jobskifte. Hyppige ansøgninger giver byrder for den enkelte ansøger men også for politiet. Godkendelser, der gælder for hele politikredsen, findes allerede i dag, og anvendes f.eks. af Fyns Politi.

Til nr. 12

Det foreslås, at bestemmelsen i § 16 ophæves. Det vurderes, at bestemmelsen i § 16 begrænser muligheden for personer og selskaber m.v., der fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer, for at investere i restaurationer med alkoholbevilling i Danmark. Denne begrænsning vil blive fjernet.

En ophævelse af bestemmelsen vil betyde, at alle markedsaktører fremover vil have mulighed for at eje eller investere i restaurationer med alkoholbevilling i Danmark. Dette vil medføre lige vilkår for at eje en restauration med alkoholbevilling i Danmark, uanset om en aktør fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer. Hvis der er lige vilkår for alle typer aktører, kan det det generelt bidrage til, at markederne fungerer effektivt.

En ophævelse af § 16 medfører, at personer eller selskaber m.v., der fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer, kan eje restaurationer med alkoholbevilling. Det betyder, at de f.eks. kan opkøbe andre virksomheder, eller starte deres egen restauration. Som følge heraf kan konkurrencen forbedres og forbrugervelfærden øges. I visse tilfælde kan dette dog medføre ulemper, især hvis ejerskabsforholdet medfører en risiko for, at bestemte konkurrerende markedsaktører bliver afskærmet fra markedet.

Med hensyn til at forhindre eller begrænse evt. negative effekter af en ophævelse, kan det bemærkes, at alle markedsaktører, herunder personer og selskaber m.v., der fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer, fortsat vil være underlagt de nuværende konkurrenceregler. Siden restaurationslovens § 16 blev indført, er der sket en udvikling i både dansk og EU konkurrenceret, og de nuværende konkurrenceregler, omfatter bl.a. også dansk fusionskontrol og bestemmelser vedrørende aktørers misbrug af dominerende stilling.

Til nr. 13

Efter den gældende bestemmelse i § 18, stk. 2, påhviler det bevillingshaveren at underrette bevillingsmyndigheden, hvis bevillingen ikke udnyttes. Denne bestemmelse foreslås ophævet, idet bestemmelsen ikke har nogen praktisk betydning og kun efterleves i ringe omfang i dag. Ophævelsen vil endvidere være en byrdelettelse for virksomhederne.

Til nr. 14

Efter § 19, stk. 2, 2. pkt., træffes afgørelser i sager om tilbagekaldelse efter § 19, stk. 1, nr. 2, af bevillingsmyndigheden efter forslag fra politiet. Det foreslås, at afgørelser i sådanne sager fremover træffes af bevillingsmyndigheden efter høring af eller forslag fra politiet, således at adgangen til administrativ tilbagekaldelse lettes. Kommunalbestyrelsen kan således igangsætte en tilbagekaldessag af egen drift efter høring af politiet.

Tilbagekaldelse af en alkoholbevilling kan ske, hvor der er særlig grund til at antage, at bevillingshaveren ikke vil eller kan drive restaurationsvirksomheden på forsvarlig måde. Dette kan bl.a.

være i tilfælde, hvor bevillingshaveren undlader at føre tilstrækkelig adgangskontrol, hvor bestyrelsen eller bevillingshaveren ikke er til stede i virksomheden på de tidspunkter, hvor der er mange og vanskelige gæster, hvor bevillingshaveren undlader at tilkalde politiet ved alvorlige lovovertrædelser som f.eks. slagsmål eller voldelige overfald, hvor bevillingshaveren, bestyrelsen eller personalet er påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer i et sådant omfang, at virksomheden ikke kan drives på forsvarlig måde, hvor bevillingshaveren benytter ikke-godkendte dørmænd, eller hvor der hersker grov uorden som f.eks. mangelfuld afrydning af tomme eller knuste glas eller flasker, mangelfuld rengøring m.m.

Hvis der i de ovenfor nævnte tilfælde tillige er tale om overtrædelse af restaurationsloven eller vilkår for alkoholbevillingen, er det domstolene, der kan frakende alkoholbevillingen med hjemmel i § 19, stk. 1, nr.1.

Den lettere adgang til administrativ tilbagekaldelse skal ses i sammenhæng med, at det tydeliggøres, at bevillinger som udgangspunkt gives for 8 år af hensyn til erhvervslivets byrder i forbindelse med hyppige ansøgningsrunder.

I dag er der meget få sager om tilbagekaldelse. Flere alkoholbevillinger på 8 år vil formentlig kunne betyde en stigning i antallet af tilbagekaldelsessager, hvorfor det bør sikres, at kommunalbestyrelsen fremover kan igangsætte en tilbagekaldelsessag af egen drift efter høring af politiet.

Til nr. 15

Lovens § 22 om enkeltstående arrangementer giver mulighed for at en person uden alkoholbevilling – i visse tilfælde – kan servere stærke drikke ved enkeltstående arrangementer. Bestemmelsen finder anvendelse på fester, møder og lignende særlige lejligheder og stiller en række vilkår. Visse arrangementer kan afholdes alene ved underretning af politiet, mens der i andre tilfælde er krav om en lejlighedstilladelse. Det er politiet, der meddeler lejlighedstilladelse.

Der foreslås en forenkling af lovens § 22, *stk. 1 og 2*, med henblik på at tydeliggøre kravet om, at der skal være tale om et enkeltstående arrangement samt sikre lettere adgang til at afholde sådanne arrangementer.

Det foreslås, at der fremover ikke stilles krav om, at der skal være tale om en såkaldt "særlig" lejlighed. Dermed skal det heller ikke længere godtgøres, at der er tale om en "særlig" lejlighed. Dette sikrer en mere ensartet praksis på landsplan, idet det undgås, at en begivenhed kan bedømmes som at være en særlig lejlighed i den ene politikreds men ikke i den anden. Der er ikke tiltænkt en ændring af, at det alene er arrangementer af en vis offentlig karakter, der er omfattet af bestemmelsen. Private fester vil således fortsat ikke være omfattet af reglerne i § 22.

Til nr. 16

Det følger af den gældende restaurationslov § 22, at personer, der ønsker at afholde et enkeltstående arrangement enten efter stk. 1, 2 eller 3, skal være fyldt 25 år. Det foreslås i overensstemmelse med forslaget § 1, nr. 3, at sænke aldersgrænsen for personer, der kan afholde enkeltstående arrangementer, fra 25 år til 21 år. Som det fremgår af bemærkningerne ovenfor, foreslås en nedsættelse af aldersgrænsen for bevillingshavere bl.a. som følge af en udvikling i samfundet, og af at restaurationsbranchen er karakteriseret ved at beskæftige mange unge mennesker. Det vurderes hensigts-

mæssigt at ensrette aldersgrænsen for bevillingshavere og bestyrere med personer, der kan afholde enkeltstående arrangementer. Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 3.

Til nr. 17

Efter den gældende bestemmelse i § 24, stk. 1, må der ikke udleveres eller medbringes stærke drikke til nydelse på eller ved forretningsstedet, hvis virksomheden ikke har en alkoholbevilling.

Med det foreslåede § 24, stk. 1, 2. pkt., tydeliggøres det, at forbuddet mod at udlevere eller medbringe stærke drikke ikke alene gælder for spisesteder/serveringsvirksomheder, men for alle typer af virksomheder, som ikke har alkoholbevilling, herunder f.eks. for de såkaldte partybusser. Drikkevarer, som indeholder en alkoholprocentvolumen på under 2,8, vil fortsat ikke være omfattet af forbuddet.

Til nr. 18

Der foreslås en sproglig tilpasning af § 24, stk. 2, nr. 1, for at tydeliggøre den gældende retstilstand, hvorefter næringsdrivende, der i væsentlig omfang fremstiller eller forhandler stærke drikke, vederlagsfrit må udlevere stærke drikke i forretningslokaler og på udstillinger. Bestemmelsen blev ændret ved lov nr. 256 af 6. maj 1993 og den foreslåede ændring fremgår af lovbemærkningerne til ændringsloven, og tydeliggøres nu med den foreslåede formulering.

Til nr. 19

Efter forslaget til et nyt § 24, stk. 3, kan næringsdrivende, der i væsentlig omfang fremstiller eller forhandler stærke drikke, uden eller mod et beskedent vederlag udlevere smagsprøver af stærke drikke til kunder i den næringsdrivendes forretningslokaler eller på udstillinger.

Det foreslås dermed som noget nyt, at der kan udleveres smagsprøver mod et beskedent vederlag, så det f.eks. er muligt at lade kunderne smage også meget dyre vine. En smagsprøve er lille portion af en drikkevarer, som serveres for en person, for at vedkommende kan vurdere varen.

Det foreslås således, at det skal være muligt, at der f.eks. kan ske smagning af lokalt producerede stærke drikke, eller at der kan afholdes f.eks. vinsmagningsarrangementer eller gourmetarrangementer med stærke drikke. Der må ikke ske udlevering af varer, der ellers skulle være solgt – kun smagsprøver heraf. Er der f.eks. tale om en vinhandel, der sælger vin i flasker, må der ikke udleveres en hel flaske vin, men kun en smagsprøve heraf. Det skal ikke være muligt for den næringsdrivende at opnå en fortjeneste ved dette.

Den næringsdrivende skal fremstille eller forhandle stærke drikke i væsentligt omfang i forhold til den samlede omsætning eller absolut set.

Forretningslokalet skal have en fysisk varig placering. Der kan således ikke ske udlevering fra f.eks. helt ubebyggede arealer som torvestader- og fortovspladser eller fra en bus.

Såfremt der i forretningslokaler som led i et arrangement sælges varer og optages bestillinger, skal dette ske i henhold til lov om detailsalg fra butikker m.v.

Til nr. 20

Den foreslåede ændring i § 24, stk. 3, som bliver til stk. 4, er en konsekvensændring af lovforslaget § 1, nr. 15. Politiet kan således også i disse situationer, der er nævnt i det nye stk. 3, forbyde udlevering af stærke drikke, hvis forholdene giver anledning hertil.

Til nr. 21

Der foreslås en ændring af den gældende bestemmelse i § 27 om beskæftigelse af unge personer. Det følger af den gældende bestemmelse, at på serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke, må personer under 18 år ikke være beskæftiget i serveringslokaler, garderober eller toiletter. Dog er værtens børn og børnebørn undtaget, ligesom personer, der er uddannet eller under uddannelse inden for tjenerfaget. Det bagvedliggende hensyn er et ønske om at beskytte unge mennesker mod berusede personer. Der stilles således et krav om en vis modenhed, når man via sit arbejde kan komme i kontakt med personer, der er påvirket af stærke drikke.

Det er gjort gældende, at bestemmelsen i sin nuværende form er utidssvarende. Restaurationsbranchen rummer i dag mange forskellige typer restaurationer, herunder restaurationer, der har som deres primære formål at servere stærke drikke, og restaurationer, hvis primære formål er at servere mad, som f.eks. caféer, eller typisk restauranter/madboder i forlystelsesparker, svømmehaller, hoteller m.v. Inden for turisterhvervet og oplevelsesøkonomien udgør unge under 18 år en arbejdsresource ikke mindst som sæsonarbejdere. I relation til restaurationer, hvis primære formål er at servere mad, vil servering af stærke drikke ofte være sekundært. Servering af stærke drikke vil derfor som regel ske i forbindelse med servering af mad. Som følge heraf foreslås en lempelse af bestemmelsen, så det på visse typer af restaurationer bliver muligt at beskæftige unge mellem 15 og 18 år.

Af forslaget til et nyt *stk. 2* i § 27 følger derudover en præcisering af retstilstanden. Det tydeliggøres i *stk. 2, nr. 1*, at der altid skal være tale om personer over 15 år, der ikke længere er omfattet af undervisningspligten. Det følger i dag af arbejdstilsynets regler og gælder også værtens børn og børnebørn og personer, der er under uddannelse i tjenerfaget, jf. lovforslagets § 27, stk. 2, nr. 1. Tidsrummet følger af Arbejdstilsynets regler om arbejdstidens placering.

Med forslaget til § 27, *stk. 2, nr. 2*, bliver det muligt for personer mellem 15 og 18 år at arbejde med afrydning, opdækning, rengøringsarbejde samt udskænkning af smagsprøver på serveringssteder, hvis hovedformål er servering af mad, og hvor serveringen af stærke drikke sker i forbindelse hermed. Derudover bliver det muligt at arbejde med servering af stærke drikke under opsyn af voksent personale, dvs. personer der er fyldt 18 år. Adgangen er begrænset til tidsrummet kl. 6.00-22.00.

Det bemærkes, at muligheden for at beskæftige unge alene indføres for restaurationer, hvor der er en begrænset risiko for, at unge bliver udsat for at skulle håndtere alkoholpåvirkede personer. Der vil være tale om restaurationer, hvis primære formål er at servere mad, som f.eks. caféer, eller typisk restauranter i forlystelsesparker, svømmehaller, hoteller m.v. Restaurationer, hvor servering af stærke drikke er det primære formål, falder således udenfor. I forhold til den anførte tidsperiode er det i overensstemmelse med, hvad der i dag gælder for unge, der arbejder på kontor, i butikker, servicestationer og lignende, jf. Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde. Det følger af bekendtgørelsens § 23, stk. 4, at unge, der er fyldt 15 år, og ikke længere er omfattet af undervisningspligten, må arbejde i restauranter, hoteller, grillbarer og lignende, hvor der ikke serveres stærke drikke, indtil kl. 24.00. I lyset heraf vurderes det at være passende, at unge, der er mellem 15 og 18 år, og ikke længere er omfattet af undervisningspligten, kan være beskæftiget

indtil kl. 22.00 på restauranter, hvis primære formål er at servere mad og hvor risikoen for at blive udsat for berusede personer derfor vurderes at være begrænset.

Forslaget til et nyt *stk. 3* i § 27 er en følge af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorefter der gives mulighed for vederlagsfrit eller mod et beskedent vederlag at udlevere smagsprøver af stærke drikke. Den gældende § 27 indeholder et forbud mod at beskæftige unge under 18 år på serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke. Heraf følger, at en ung f.eks. ikke vil kunne være beskæftiget i et supermarked, når der f.eks. afholdes et vinsmagningsarrangement, eller hvor smagsprøver sælges mod et beskedent vederlag. Da disse situationer ikke kan vurderes at udsætte de unge for yderligere risiko, foreslås det, at næringsdrivende, der udleverer smagsprøver af stærke drikke, jf. det foreslåede § 24, *stk. 3*, stadig kan beskæftige personer mellem 15 og 18 år, og som ikke er omfattet af undervisningspligten. Personer under 18 år må dog ikke være beskæftiget med udleveringen af smagsprøver af stærke drikke, medmindre de er omfattet af undtagelsen i *stk. 2*

Til § 2

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2017.

Godkendelser, der er givet efter § 15c inden lovens ikrafttræden bevarer deres gyldighed, jf. det foreslåede *stk. 2*.

Til § 3

Da lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 135 af 18. januar 2010, ikke gælder for Færøerne og Grønland foreslås det, at forslagets ændringer ligeledes ikke gælder for Færøerne og Grønland, og at de ikke kan sættes i kraft for disse landsdele.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1
	I lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 135 af 18. januar 2010, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 1370 af 16. december 2014, foretages følgende ændringer:
§ 10. Ansøgning om alkoholbevilling, tilladelser eller dispensationer kan indgives til politidirektøren.	1. I § 10, <i>stk. 1</i> , ændres »kan« til: »skal«, og »politidirektøren« ændres til: »politiet«.
	2. I § 10, <i>stk. 1</i> , indsættes som 2. <i>pkt.</i> :

	»Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om ansøgning om alkoholbevilling.«
<i>Stk. 2.</i> Alkoholbevilling gives og fornys af kommunalbestyrelsen efter forhandling med politiet. Bevillingen gælder et bestemt forretningssted og for et tidsrum af 8 år. Bevillingen kan efter omstændighederne begrænses, herunder tidsmæssigt, og betinges af vilkår.	3. § 10, stk. 2, 2. og 3. pkt. , affattes således: »Bevillingen gælder et bestemt forretningssted og for et tidsrum af 8 år, men kan, når omstændigheder taler herfor, gives for et tidsrum af 4 eller 2 år. Bevillingen kan efter omstændighederne begrænses på anden måde end tidsmæssigt og betinges af vilkår.«
<i>Stk. 3.</i> Kommunalbestyrelsen kan nedsætte et bevillingsnævn til at træffe afgørelser, der efter denne lov er henlagt til kommunalbestyrelsen. Bevillingsnævnet består af politidirektøren og indtil 6 andre medlemmer. Personer, der ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen, kan være medlem af nævnet. I København består nævnet af borgmesteren som formand, 5 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen ved forholdstalsvalg og en repræsentant for politiet valgt af politidirektøren. Såfremt Københavns Kommune har et magistratsstyre eller en styreform med delt administrativ ledelse, jf. §§ 64 og 64 a i lov om kommunernes styrelse, kan kommunalbestyrelsen i kommunens styrelsesvedtægt bestemme, at et magistratsmedlem henholdsvis en udvalgsformand er formand i stedet for borgmesteren. <i>Stk. 4.</i> ---	4. § 10, stk. 3, 2.-4. pkt. , affattes således: »Bevillingsnævnet skal bestå af en repræsentant for politiet, valgt af politidirektøren, et sagskyndigt medlem, en uafhængig jurist eller advokat og indtil 6 andre medlemmer. Personer, der ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen, kan være medlem af et bevillingsnævn. I København består bevillingsnævnet af borgmesteren som formand, 5 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen ved forholdstalsvalg, et sagskyndigt medlem og en repræsentant for politiet valgt af politidirektøren.«
	5. I § 10 indsættes som stk. 5: » <i>Stk. 5.</i> Erhvervs- og vækstministeren kan efter forhandling med Kommunernes Landsforening (KL) fastsætte regler om, i hvilket omfang kommunalbestyrelsen kan udøve de beføjelser, som efter loven er henlagt til politiet.«
§ 13. Alkoholbevilling kan kun meddeles personer, der 1) er fyldt 25 år eller, hvis ansøgeren har afsluttet en uddannelse inden for hotel- og restaurationsfaget, 23 år,	6. § 13, stk. 1, nr. 1 , affattes således: »1) er fyldt 21 år eller, hvis ansøgeren har afsluttet en uddannelse inden for hotel- og restaurationsfaget, 18 år,«
4) ikke har forfalden gæld til det offentlige på 50.000 kr. eller derover. <i>Stk. 2. - 3.</i> ---	7. 13, stk. 1, nr. 4 , affattes således: »4) ikke har forfalden gæld til det offentlige på 50.000 kr. eller derover, som stammer fra drift af restaurationsvirksomhed.«
<i>Stk. 2.</i> Alkoholbevilling kan nægtes, hvis der foreligger forhold, som efter § 16, stk. 2 og 4, er til hinder for meddelelse af bevilling, samt under de omstændigheder, der er nævnt i straffelovens § 78, stk. 2.	8. I § 13 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke: » <i>Stk. 2.</i> Bevillingsmyndigheden kan undtage fra bestemmelsen i stk. 1, nr. 4, hvis der er givet henstand eller er indgået en afdragsordning. Alkoholbevilling kan gøres betinget af, at vilkå-

<p><i>Stk. 3.</i> I interessentskaber og i kommanditselskaber skal alle fuldt ansvarlige deltagere have alkoholbevilling.</p>	<p>rene for henholdsvis henstanden eller afdragsaftalen overholdes.« Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Alkoholbevilling kan nægtes, hvis der foreligger forhold, som efter § 16, stk. 2 og 4, er til hinder for meddelelse af bevilling, samt under de omstændigheder, der er nævnt i straffelovens § 78, stk. 2.</p>	<p>9. I § 13, stk. 2, affattes således: »Stk. 2. Alkoholbevilling kan nægtes under de omstændigheder, der er nævnt i straffelovens § 78, stk. «.</p>
<p>§ 14. --- 2) der ikke foreligger forhold, som efter § 16, stk. 1, 2 og 5, er til hinder for meddelelse af bevilling.</p>	<p>10. § 14, stk. 1, nr. 2 ophæves. Nr. 3. og 4 bliver herefter til nr. 2 og 3.</p>
<p>§ 15 c. Bevillingsmyndigheden kan træffe bestemmelse om, at andre ansatte eller bestemte kategorier af ansatte i restaurationsvirksomheder ud over bestyrere og dørmænd skal være godkendt af politiet. Godkendelse af ansatte kan nægtes, såfremt den pågældende har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at vedkommende ikke vil kunne udføre hvervet på betryggende måde. Kan en person, der er ansat på det tidspunkt, hvor bevillingsmyndigheden træffer afgørelse om, at godkendelse skal finde sted, ikke godkendes, betragtes det som en tilbagekaldelse af en godkendelse, jf. § 15 d.</p>	<p>11. I § 15 c indsættes efter 1. pkt.: »Godkendelsen gælder for 5 år og for hele politikredsen.«.</p>
<p>§ 16. Alkoholbevilling kan uden tilladelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kun meddeles selskaber m.v., såfremt disses vedtægter indeholder bestemmelser om, at</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) aktier, anparter eller andelsbeviser ikke kan udstedes eller overdrages til nogen, der fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer, 2) alle aktier eller andelsbeviser skal lyde på og noteres på navn, 3) overdragelse af aktier, anparter eller andelsbeviser kræver samtykke fra bestyrelsen eller for et anpartsselskab uden bestyrelse samtykke fra direktionen. <p><i>Stk. 2.</i> Personer og selskaber m.v., der har alkoholbevilling, og bestyrere for disse virksomheder må ikke uden tilladelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen lade sig finansiere helt eller delvis ved lån under nogen form, indskud, usædvanlig kredit eller sikkerhedsstillelse af nogen, som fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer, eller som er medlem af direktion eller bestyrelse i selskaber m.v., som fremstiller</p>	<p>12. § 16, ophæves</p>

<p>eller engrosforhandler drikkevarer. Tilsvarende gælder modtagelse af gaver af ikke ubetydelig værdi bestemt til anvendelse i bevillingshaverens virksomhed.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Bestemmelserne i stk. 2 finder ikke anvendelse med hensyn til lån, indskud eller sikkerhedsstillelse ydet af finansieringsinstitutter, hvis vedtægter sikrer en sådan uafhængighed af leverandører af drikkevarer, at de kan godkendes af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Alkoholbevilling kan ikke uden tilladelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen meddeles personer, som fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer, eller personer, der er medlem af direktion eller bestyrelse i selskaber m.v., som fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Alkoholbevilling kan ikke uden tilladelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen meddeles selskaber m.v., som fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer, eller i hvilke noget medlem af direktion eller bestyrelse fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer eller er medlem af direktion eller bestyrelse i andre selskaber, som fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer.</p>	
<p>§ 18. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> Det påhviler bevillingshaveren at underrette bevillingsmyndigheden, hvis bevillingen ikke udnyttes.</p> <p><i>Stk. 3. - 4. ---</i></p>	<p>13. § 18, stk. 2, ophæves. Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 2 og 3.</p>
<p>§ 19. ---</p> <p><i>Stk. 2.</i> En afgørelse efter stk. 1 kan af den, afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene. Anmodning herom skal være modtaget hos kommunalbestyrelsen, senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt den pågældende. Kommunalbestyrelsen anlægger sag mod den pågældende efter retsplejelovens former. Anmodning om sagsanlæg har ikke opsættende virkning, men retten kan bestemme, at den pågældende under sagens behandling skal have adgang til at udøve restaurationsvirksomheden. Ankes en dom, hvorved en fratagelse ikke findes lovlig, kan den ret, der har afsagt dommen, eller den ret, hvortil sagen er indbragt, bestemme, at restaurationsvirksomheden ikke må udøves under ankesagens behandling.</p> <p><i>Stk. 3. ---</i></p>	<p>14. I § 19, stk. 2, 2. pkt., ændres »efter forslag fra politiet« til: »efter høring af eller forslag fra politiet«.</p>

<p>§ 22. Ved fester, møder og lignende særlige lejligheder kan en af loven omfattet virksomhed udøves uden tilladelse af en person, der er fyldt 25 år, når serveringen af stærke drikke foregår indendørs for højst 150 personer og de stærke drikke kun består i øl og bordvin. Politiet skal underrettes senest 3 dage før arrangementets afholdelse. Politiet kan fastsætte vilkår for virksomhedens udøvelse eller forbyde virksomheden.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Politiet kan ved fester, møder og lignende særlige lejligheder tillade, at en person, der er fyldt 25 år, forestår servering af øl og bordvin, uanset om serveringen foregår uden-dørs, og uanset om deltagerantallet omfatter flere end 150 personer.</p>	<p>15. I § 22, <i>stk. 1 og 2</i>, udgår »særlige«.</p>
<p>§ 22. Ved fester, møder og lignende særlige lejligheder kan en af loven omfattet virksomhed udøves uden tilladelse af en person, der er fyldt 25 år, når serveringen af stærke drikke foregår indendørs for højst 150 personer og de stærke drikke kun består i øl og bordvin. Politiet skal underrettes senest 3 dage før arrangementets afholdelse. Politiet kan fastsætte vilkår for virksomhedens udøvelse eller forbyde virksomheden.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Politiet kan ved fester, møder og lignende særlige lejligheder tillade, at en person, der er fyldt 25 år, forestår servering af øl og bordvin, uanset om serveringen foregår uden-dørs, og uanset om deltagerantallet omfatter flere end 150 personer.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Politiet kan i øvrigt ved de lejligheder, som er nævnt i <i>stk. 1</i>, tillade, at en person, der har alkoholbevilling, enten alene eller sammen med en person, der er fyldt 25 år, udøver en af loven omfattet virksomhed. Hvis et arrangement afholdes med et velgørende formål eller der i øvrigt foreligger særlige forhold, kan politiet tillade, at serveringen forestås af en person, der er fyldt 25 år. Det samme gælder, hvis ingen bevillingshaver vil påtage sig servering.</p>	<p>16. I § 22 ændres »25 år« til: »21 år«.</p>
<p>§ 24. I og fra virksomheder, som ikke har alkoholbevilling, må der ikke udleveres eller medbringes stærke drikke til nydelse på eller ved forretningsstedet.</p>	<p>17. I § 24, <i>stk. 1</i>, indsættes som 2. <i>pkt.</i>: »Forbuddet gælder for alle typer af virksomheder, herunder salgs- og serveringsvirksomheder.«.</p>
<p>§ 24. --- <i>Stk. 2.</i> Uanset bestemmelsen i <i>stk. 1</i>, må der</p>	<p>18. § 24, <i>stk. 2, nr. 1</i>, affattes således: »1) af næringsdrivende, der i væsentligt om-</p>

<p>vederlagsfrit udleveres stærke drikke 1) i forretningslokaler og på udstillinger for næringsdrivende, der i væsentligt omfang fremstiller eller forhandler stærke drikke,</p>	<p>fang fremstiller eller forhandler stærke drikke, i disses forretningslokaler og på udstillinger.«.</p>
<p><i>Stk. 3.</i> Politiet kan i de situationer, der er nævnt i stk. 2, forbyde udlevering af stærke drikke, hvis forholdene giver anledning dertil. <i>Stk. 4.</i> Udlevering af stærke drikke, må ikke finde sted til de i § 29, stk. 1, nr. 2, omhandlede personer.</p>	<p>19. I § 24 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke: »<i>Stk. 3.</i> Uanset bestemmelsen i stk. 1, kan næringsdrivende, der i væsentligt omfang fremstiller eller forhandler stærke drikke, uden eller mod et beskedent vederlag udlevere smagsprøver af stærke drikke til kunder i den næringsdrivendes forretningslokaler eller på udstillinger.«. Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.</p>
	<p>20. I § 24, <i>stk. 3</i>, der bliver stk. 4, indsættes efter »stk. 2«: »og 3«.</p>
<p>§ 27. På serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke, må personer under 18 år ikke være beskæftiget i serveringslokaler, garderober eller toiletter i åbningstiden. Dette gælder dog ikke personer, der er under uddannelse i tjenerfaget eller er uddannet i dette fag, eller værtens børn og børnebørn.</p>	<p>21. § 27 affattes således: »§ 27. På serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke, må personer under 18 år ikke være beskæftiget i serveringslokaler, garderober eller toiletter i åbningstiden. <i>Stk. 2.</i> Stk. 1 gælder dog ikke personer mellem 15 og 18 år, som ikke er omfattet af undervisningspligten, i tidsrummet 3) kl. 6.00-20.00, hvis den pågældende person er uddannet eller under uddannelse i tjenerfaget, eller hvis der er tale om værtens børn eller børnebørn, 4) kl. 6.00-22.00, hvis der er tale om afrydning, opdækning, rengøringsarbejde og udskænkning af smagsprøver, jf. § 24, stk. 3, eller hvis der er tale om servering af stærke drikke under opsyn af personer over 18 år på serveringssteder, hvis hovedformål er servering af mad, og hvor serveringen af stærke drikke sker i forbindelse hermed. <i>Stk. 3.</i> Stk. 1-3 er ikke til hinder for, at næringsdrivende, der i væsentligt omfang fremstiller eller forhandler stærke drikke, udleverer smagsprøver af stærke drikke, jf. § 24, stk. 3, kan beskæftige personer mellem 15 og 18 år, som ikke er omfattet af undervisningspligten.</p>
	<p>§ 2</p>
	<p><i>Stk. 1.</i> Loven træder i kraft den 1. juli 2017. <i>Stk. 2.</i> Godkendelser givet efter § 15 c inden</p>

	lovens ikrafttræden bevarer deres gyldighed.
	§ 3
	Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Høringsliste, udkast til forslag til lov om ændring af restaurationsloven

3F, 3f@3f.dk

Advokatrådet, samfund@advokatsamfund.dk

Alkohol & Samfund, pko@alkohologsamfund.dk

Arbejdstilsynet, at@at.dk

Bager- og Konditormestre i Danmark, info@bkd.dk

Blå Kors, bkd@blaakors.dk

Bryggeriforeningen, kontakt@bryggeriforeningen.dk; info@bryggeriforeningen.dk

BUPL, bupl@bupl.dk

Børnerådet, brd@brd.dk

Coop Danmark A/S, ole.nielsen@coop.dk

Danmarks Rederiforening, info@shipowners.dk

Danmarks Restauranter og Caféer, drc-erhverv@d-r-c.dk

Dansk Arbejdsgiverforening, da@da.dk

Dansk Center vedr. Alkoholisme og andre Afhængighedssygdomme (DCAA), dcaa@dcaa.dk

Dansk Erhverv, info@danskerhverv.dk

Dansk Supermarked, dsk@dsk.dk

Dansk Sygeplejeråd, dsr@dsr.dk

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), duf@duf.dk

Danske Advokater, service@danskeadvokater.dk

Danske Slagtermestre, dsm@danskeslagtermestre.dk

De Samvirkende Købmænd, jw@dsk.dk; dsk@dsk.dk;

DI, di@di.dk

Forbrugerombudsmanden, forbrugerombudsmanden@kfst.dk

Forbrugerrådet, hoeringer@fbr.dk; fbr@fbr.dk;

Foreningen af Socialchefer, fsd@socialchefforeningen.dk

Foreningen God Alkoholkultur (GODA), info@goda.dk

Formanden for Forbrugerklagenævnet, kfst@kfst.dk

HK Handel, handel.hovedstaden@hk.dk

Horesta, horesta@horesta.dk

Håndværksrådet, hvr@hvr.dk

Institut for Menneskerettigheder, info@humanrights.dk

Justitsministeriet, jm@jm.dk

KFUM's Sociale Arbejde i Danmark, info@kfumsoc.dk

Komiteen for Sundhedsoplysning, kfs@sundkom.dk

Kommunernes Landsforening, kl@kl.dk

Kræftens Bekæmpelse, info@cancer.dk

Københavns Kommune, kk@kk.dk

Københavns Politi, kbh@politi.dk

Landbrug & Fødevarer, info@lf.dk

Landsforeningen Lænken, lf@laenken.dk
Ligebehandlingsnævnet, ast@ast.dk
LO, lo@lo.dk
Lægeforeningen, dadl@dadl.dk
Politidirektørforeningen, lfr001@politi.dk
Red Barnet, redbarnet@redbarnet.dk
Rigsadvokaten, rigsadvokaten@ankl.dk
Rigspolitiet, direktionssekretariatet@politi.dk
Sex og Samfund, info@sexogsamfund.dk
Sikkerhedsbranchen, info@sikkerhedsbranchen.dk
SKAT, skat@skat.dk
Sundhedsstyrelsen, sum@sum.dk
Vin og Spiritusorganisationen i Danmark, vsod@vsod.dk